

Хокук бозуларны профилактикалау буенча Мордовия Республикасы Юстиция министрлыгы 2025 елның 30 июненнән 1 августына кадәр «Сак булыгыз! Борщевик!» Сосновский борщевигын бетерү һәм массакүләм таралуны булдырмау максатыннан айлык үткөрелә. Борщевик Сосновскийның Россия Федерациясә территориясендә табигый авырулары һәм корткычлары юк. Өлегә үсемлек, хужалык файдасын югалткан буларак, файдалануга кертелгән селекция казанышларының дәүләт реестрыннан тошереп калдырылды һәм чүп үләннәренән тармак классификаторына кертелде. Сосновский борщевигы югары репродуктив сәләткә ия - бер үсемлек 20 меңгә кадәр орлык бирә ала, унайсыз климат шартларына чыдам, үсемлекләреннән башка торләреннән үсвен актив рәвештә баса. Үсемлек кеше тарафыннан бозылмаган табигый экосистемаларга үтәп керә, аларның биоторлеләгән минимумга кадәр киметә. Борщевикның республиканың торак пунктлары тирәсендә таралуы гражданның сәламәтлегенә очен куркыныч тудыра. Сосновский борщевигының яфракларында һәм согында органик химик кушылмалар була; алар кешеләрдә һәм хайваннарда фотохимик дерматит китереп чыгара. Хәтта кипкәннән сон да агрессив үсемлек үзеннән агулылыгын саклай, шуңа күрә бу үсемлектән печәнә дә куркыныч тудырырга мөмкин. Нәкъ менә шуңа күрә жирле җиздарә органнарына, жирләренә чүп үләннәр белән каплауга каршы чаралар күрү хокукы бирелде. Жир милекчеләре, жирдән файдаланучылар, жир биләүчеләр һәм жир кишәрлекләрен арендага алуучылар жирләрен чүп үләннәреннән яклау чараларын үткөрергә тиеш. 2015 елның 15 июнендәге Мордовия Республикасы Законының 9 статьясындагы 15 пункты белән «Мордовия Республикасы территориясендә административ җаваплылык турында» торак пункт чикләрендә урнашкан жир кишәрлегә милекчесе яисә башка законлы хужасы тарафыннан индивидуаль торак тозелешә, шәхси ярдәмчә хужалык алып бару, бакчачылык, яшелчәчелек очен билгеләнгән жир кишәрлегендә Сосновский борщевигын бетерү чараларын күрмәгән очен административ җаваплылык билгеләнгән. Өлегә норманың турыдан-туры тәэсире астына күпкатлы торак тозелешә, автотранспорт саклау, коммуналь хезмәт күрсәтү объектлары (котельныйлар, чистарту корылмалары, трансформатор подстанцияләре һәм канализациянән тышкы объектлары), эшқуарлык эшчәнлегә объектлары (хезмәт күрсәтү, сәүдә, туклану һәм күнел ачу өлкәсә) биләгән территорияләр керә. Административ хокук бозуның күрсәтелгән составында каралган административ хокук бозу турындагы беркетмәләренә Мордовия Республикасында жирлекләр ад-министрацияләре башлыклары, шу-лай ук тиешле муниципаль район администрациясенән белгечләре този. Борщевикның кин колачлы таралуын һәм аның авыл хужалыгына гына түгел, ә тулаем экосистеманың биоторлеләгенә тискәре йогынтысын, шулай ук кешегә тискәре йогынтысын исәпкә алып, бу үсемлектән үсү учакларын киметү һәм тулысынча юкка чыгару очен оператив чаралар күрергә кирәк. Мордовия Республикасы Юстиция министрлыгы тарафыннан Мордовия Республикасы муниципаль район-нарының жирле җиздарә органнарына хокук бозуларны профилактикалау буенча «Сак булыгыз! Борщевик!» айлыгын үткөрүне кинәш итә. Сосновский борщевигы таралуга каршы тору мәсьәләләре буенча материаллар әзерләп,

халыкка мәғълүмат житкөрүне оештырырга кирәк. Беренче гамәли бурыч - торак пунктлар территориясендә Сосновский борщевигы таралу учакларын ачыклау, әлегә жирләрнен законлы хужаларын билгеләү. Чүп үләннәренә каршы көрәш тәртибе буенча мәғълүмат тарату моһим. Топ принцип - орлыкларга олгерергә ирек бирмәү. Бу үсемлек ботен яшәү дәверендә бер тапкыр чәчәк ата. Өгәр үсемлекнен чәчәкләрен орлыклары олгергәнче һәм чәчелгәнче кисеп утильләштерсән, анын алга таба таралуын булдырмаска моһкин.

Мордовия Главасы пресс-хезмәте